Anul XVII. ARAD, 7/19 Februariu 1893. Nr. 6.

BISERICA şi ŞCÓLA.

Fóiă bisericéscă, şcolastică, literară şi economică.

Iese odată în sĕptĕmână: DUMINECA.

PREŢUL ABONAMENTULUI.
Pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 5 fl.—cr., pe 1/2 an 2 fl. 50 cr.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 14 fr., pe jumĕtate an 7 franci.

PREŢUL INSERŢIUNILOR:
Pentru publicaţiunile de trei ori ce conţin cam 150 cuvinte 3 fl.; până la 200 cuvinte 4 fl.; şi mai sus 5 fl v. a.

Corespondenţele sĕ se adreseze Redacţiunei „BISERICA şi ŞCÓLA.“
Ér banii de prenumeraţiune la TIPOGRAFIA DIECESANĂ în ARAD.

Ioan Chrysostom.

„Păstoriul sufletesc are trebuinţă de multă prudenţă, şi îi trebuiesc o miiă de ochi, ca sĕ pótă pĕtrunde şi cunósce starea sufletelor încredinţate păstoririi sale.“
(de sacerd. II. 4.)

Bărbatul, asupra căruia ne aprofundăm astădi ochii minţii şi inimei nóstre, este în desvoltarea bisericei crestine o făcliă aprinsă, carea luminéză pentru tóte timpurile calea şi direcţiunea, cum sĕ punem în aplicare mijlócele bisericii Domnului: doctrina, cultul şi disciplina.

Prin formularea cultului dumnedeiesc în forma, în carea se practică până în diua de astadi, a învĕţat pre om demnitatea cu carea sĕ cinstim pre Dumnedĕu, prin omiliele sale ne-a învĕţat sĕ înţelegem sfânta scriptură, ér prin disciplina adevĕrat crestinéscă, aplicată cu tótă rigórea faţă de sine şi faţă de clerul şi poporul sĕu a învĕţat, şi a deprins lumea crestină sĕ înţelégă, ce însemnéză a trăí pre acest pământ în spirit crestinesc. Ca bărbat de înaltă cultură generală umană şi specială teologică, dênsul în tóte scrierile şi acţiunile sale îmbină frumseţa classicităţii antice cu puterea vieţii morale crestine, şi se face pre sine f ă c l i ă a p r i n s ă a f r u m s e ţ i i ş i i u b i r i i e v a n g e l i c e.

S'a născut la anul 347 în Antiochia din părinţi nobili crestini. Tatăl sĕu Secundus, carele ocupa o funcţiune înaltă în armată a murit curênd după nascerea lui; ér mama sa Anthusa şi-a făcut de problemă a vieţii buna educaţiune, educaţiunea în un spirit adevĕrat crestinesc a fiiului ei.

Din anii de studiu ai lui Ioan esistă puţine date istorice. Ceea ce se scie din acest timp cu positivitate este, că dênsul a învĕţat arta oratoriei în scóla lui Libaniu, cel mai renumit retor pagân al timpului sĕu, şi că pre lângă oratoriă s'a ocupat în tinereţe cu deosebită predilecţiune cu studiul sfintei scripturi. Despre diligenţa şi capacitatea desvoltată de Ioan în oratoriă în scóla lui Libaniu, amintim ca cea mai bună mărturiă faptul, că întrebat fiind Libaniu de catra amicii sĕi, când se afla pre patul morţii, ca pre cine ar dori dênsul, sĕ aibă de următoriu, le-a rĕspuns: „pre Ioan, dacă nu mi-lar fi răpit crestinii.“ (Sozomen h. e. VIII, 2).

După terminarea studielor Ioan pâşesce în viéţa publică ca advocat. Nu-i place însĕ a-se ocupa cu lucrurile „lumii,“ şi după puţină vreme se hotăresce a-se ocupa cu lucrurile lui Dumnedĕu.

Ioan se pune pre sine din acest moment în serviţiul crestinismului şi al bisericii crestine. Nu era însĕ hotarît asupra împrejurării, că óre se între în serviţiul bisericii ca cleric de mir, seau ca monach. Influinţa decidetóriă întru resolvirea, pre carea o-a luat în acéstă privinţă Ioan, dênsul însuşi o ascrie mamei sale Anthusa. „Când mama a vĕdut aplecările mele, scrie Ioan Chrys. (în cartea s'a despre preoţiă I. 5). m'a luat de mână, şi m'a dus în odaia, în carea m'am născut, şi între şiróie de lacrĕmi mi-a dis: fiiule: a voit Dumnedĕu, ca sĕ nu me bucur multă vreme de sprijinul tatălui tĕu; mórtea lui a urmat îndată după durerile mele, întru cari te-am născut, făcêndu-te pre tine pré timpuriu orfan, ér pre mine vĕduvă. Durerile vĕduviei le cunósce numai cel ce le-a suferit. Dacă bărbatul murind lasă dupa sine vĕduvei o fetiţă, acésta face cu adevĕrat multă grije mamii, însĕ nici pre departe crescerea fetiţii nu este împreunată cu cheltuieli şi supĕrare, precum este crescerea unui fecior, pentru că crescerea unui fecior este împreunată cu mii şi mii de griji şi supĕrări. Cu tóte acestea nimic nu m'a potut îndupleca, ca eu sĕ-mĕ căsătoresc a doua óră, seau sĕ aduc un alt bărbat în casa tatălui tĕu. Eu am răbdat şi am suferit tóte, încredinţându-me ajutoriului lui Dumnedĕu, şi avênd mângăierea, că privind la tine vedeam chipul tatălui tĕu, pre carele îl portam în inima mea. De aceea tu ai fost bucuria mea, până când erai prunc mic, şi încă nu poteai

vorbi. Acum cer dela tine o unică mulţămită, şi anume ca sĕ nu mĕ faci pentru a doua óră vĕduvă, şi sĕ nu descepţi în mine de nou durerea, pre carea abia o-am potut potoli. Ascéptă sĕ mor, pentru că mórtea mea póte că nu este departe. După ce însĕ mĕ vei fi predat pămêntului, şi ósele mele vor zacé alăturia cu ósele tatălui tĕu, atunci mergi unde voiesci. Până când însĕ voiŭ fi în viéţă, rĕmâi la mine, ca sĕ nu vatĕmi pre Dumneḑĕu fără motiv, părăsind pre mama ta, carea nu merită acésta dela tine. Eu nu voiesc, ca tu sĕ întri în grijile lumii; din contră doresc, ca tu sĕ-ai tótă liniscea sufletéscă, şi chiar acésta trebue sĕ-te reţină, dacă nu altceva. Tu poţi sĕ fii iubit de mii de ómeni. Te assigurez însĕ, că nimenea nu-ţi va poté da atâta libertate şi linisce ca mine, pentru că nu este nimenea pre acest pămênt, carele sĕ pórte în inima sa pacea şi onórea ta ca mine."

Am înregistrat aici aceste cuvinte de mamă, pentru ca sĕ luăm cunoscinţă, că Ioan, omul disciplinii crestinesci în tótă viéţa sa, s'a supus disciplinii casnice familiare, cuvêntului şi dorinţei mamei sale; şi deşi avea dorinţa a întra în tagma monachală, a preferit a întra în clerul de mir.

Episcopul Meleţiu, din mânile căruia primise după terminarea studielor botezul, îl chirotesi de cetetu. În acéstă calitate zelul sĕu crestinesc şi frumósele sale calităţi spirituale atraseră în grabă atenţiunea lumii crestine asupra sa; şi devenind mai multe episcopii din jurul Antiochiei în vacanţă, — ochii comunelor bisericesci se îndreptară asupra dênsului şi a amicului sĕu Vasiliu (cel mare), — deşi nici unul dintr ênşii nu avea etatea canonică. Într'a ceea aşa se pare, mama sa Anthusa a trecut la cele eterne, ér Ioan părasesce Antiochia, şi merge în munţii antiochieni, unde petrece şése ani în retragere, ocupându-se cu studiul şi viéţa ascetică; dar sdruncinându-şi sânĕtatea la anul 380 s'a rentors în Antiochia, şi a fost chirotonit de Episcopul Melentiu întru diacon. Ca diacon a funcţionat şése ani desvoltând o însemnată activitate literară şi pastorală întru îngrijirea şi mângăierea credincioşilor.

La anul 386 a fost chirotonit întru preot de Episcopul Flavian. Ca preot este la înălţimea missiunei, — punênd în aplicare cu tótă puterea consciinţei şi demnităţii ideile sale evangelice depuse de dênsul în cartea sa întitulată „despre preoţiă." Ca preot este predicator de model, carele scie îmbina trebuinţele poporului cu doctrina evangeliei, ca păstoriu este părinte, care priveghéză în mod neadormit asupra turmei sale, ajutându-o cu sfatul şi cu cuvêntul; ér ca sevêrsitoriu al cultului public dumneḑeesc este o inimă adeverat religiósă îmbinata cu profundă erudiţiune teologică, şi prin acestea se face pre sine adevĕrat organ mijlocitoriu între om şi Dumneḑĕu.

În calitate de preot a funcţionat Chrysostom 12 ani, de o potriva iubit şi preţuit de Episcopul şi de poporul sĕu. Tot în timpul acesta a scris o mulţime de tractate de adeverată valóre literară.

La anul 397 devenind în vacanţă scaunul archiepiscopesc din Constantinopol, — dênsul fŭ ales de Archiepiscop prin voinţa unanimă a împĕratului Arcadiu, a clerului şi a poporului. Ioan a fost condus în noua sa funcţiune numai printr'o vicleniă. A fost adecă chiămat afară din cetate, şi pus într'o trăsură, carea stetea g ta, şi condus la Constantinopol, unde se facuseră tóte pregătirile pentru chirotonia sa întru Episcop.

Noua sa funcţiune era cea dântâi funcţiune Archieréscă în partea orientală a bisericii creştine, funcţiune greu de împlinit mai cu sémă între împrejurările, în cari se găsea pre atunci starea religiósă-morală a poporului din capitală, carele era aplecat mai mult la pompă esternă, decât condus de puterea religiósa-morală a bisericii şi evangeliei Domnului, care putere era programul de viéţă al lui Crhisostom.

În Constantinopol lumea era deprinsă ca sĕ védă pre Episcop cercetând curtea împĕrătéscă, cercurile aristocratice şi ospeţele bogaţilor, şi preste tot desvoltând splendóre şi eleganţă. Chrys. evita tóte acestea, şi trăia retras, şi venitele Episcopiei le întrebuinţa în parte mare pentru fapte de caritate crestinéscă.

Faţă de cler şi faţă de popor direcţiunea şi strădania dênsului era îndreptată de a strĕplânta în viéţa practică virtuţile crestine, pre cari dênsul le propoga în mod neobosît cu fapta şi cu cuvêntul, — combatênd cu tótă asprimea viţiele, şi cu deosebire: lăcomia, vanitatea, intriga şi alergarea după spectacole.

În ţinuta sa faţă de puterea statului Chysostom apĕră cu tótă puterea autonomia bisericéscă. Se întêmplă adecă, că în anii cei dântâi ai Episcopiei sale la sfatul consulului Eutropiu, împĕratul Arcadie detrage bisericei dreptul de asil. Chysostom îşi ridică cu tótă puterea glasul contra acestei dispusĕţiuni, dar fără succes. Nu mult după acésta însĕ cade în disgraţiă Eutropiu, şi el însuşi este silit sĕ caute refugiu în biserică. Soldaţii se grămădesc asupra bisericei, şi cer estradarea lui Eutropiu, ca se-l omóre. Episcopul însĕ îl iea în apĕrare; şi în Dumineca următóriă ţine poporului adunat în numĕr mare în biserică o cuvêntare, în carea arétă, şi desvóltă nestatornicia bunurilor şi rangurilor lumii acestia.

După câteva ḑile nemai sêmţindu-se Eutropiu sigur în biserică, a scăpat cu fuga, şi a mers în insula Cipru, unde din porunca următoriului sĕu în consulat Gainas a fost omorît.

În Dumineca cea mai de aprópe după mórtea lui Eutropiu ţînu Chrysostom o cuvêntare, în carea desvoltă şi dovedi caracterul neschimbăcios şi vecinic al bisericii crestine faţă cu schimbările, la cari

sunt nentrerupt espuse aşedĕmintele omenesci. În acéstă cuvêntare, dice Chrysostom între altele următórele: „Înainte cu câteva dile biserica era asediată. În palatul împĕratului era spaimă; biserica era însĕ în siguranţă conform promissiunii Domnului. Dic biserica, şi sub biserică nu înţeleg locul, ci spiritul, nu înţeleg zidurile ci legile bisericii; pentru că biserica nu o formézĕ zidurile şi coperişul, ci credinţa şi viéţa. Cel ce a fost trădat nu a fost trădat de biserică, pentru că dacă nu ar fi părăsit biserica, nu ar fi fost trădat. Biserica nu l'a părăsit, ci el a părăsit biserica. Nimic nu se póte asemâna cu biserica. Zidurile ei după timp se învechesc, biserica însĕ nu îmbetrânesce nici odată. Zidurile se pot dărîma de barbari, biserica însĕ nu o pot birui nici spiritele cele rele. Ceea ce dic eu în acéstă privinţă nu sunt vorbe de laudă, ci adevĕr. Toţi cei ce au atăcat biserica s'au nimicit înşişi pre ei. Biserica însĕ şi-a ridicat capul ei spre Ceriuri. Biserica dispune de o astfeliu de mărire, ca: dacă este atacată, învinge, dacă este insultată, apare cu atât mai mărĕţă; biserica póte primi lovituri şi rane, dar nu póte fi supusă; biserica póte fi aruncată de valuri încóce şi încolo, dar nu póte fi nimicită.“

Într'aceea se întêmplă cu Chrysostom ceea ce aprópe de regulă se întêmplă cu toţi ómenii de adeverată valóre pre terenul vieţii şi desvoltării popórelor. Succesele obţinute de dênsul prin ţinuta sa démnă şi neobosita sa activitate pastorală îi fac mulţi duşmani, cari ţintesc a-l nimici. În fruntea acestor duşmani se pune Episcopul Alexandriei Teofil şi împărătésa Eudoxia. În urma intrigelor ţĕsute de acesti doi, Ioan a fost depus prin un sinod anticanonic, sub pretext, că ar fi vătămat pre împĕrătésa Eudoxia, prin ce s'a făcut vinovat de înaltă trădare.

Împĕratul a aprobat acéstă sentenţă, şi l'a trimis în esiliu. Auḑind de acésta poporul s'a revoltat, şi s'a grămădit din tóte părţile în biserică, ca sĕ împedece depărtarea Episcopului sĕu. În faţa acestei situaţiuni Ioan, carele era resolut a-se supune forţii, ţîne poporului o cuvêntare, carea este şi rĕmâne o vecinică marturiă asupra ideilor lui despre viéţă şi mórte, despre puterea darului preoţiei, şi despre reportul evangelic dintre Archiereu şi poporul sĕu.

A treia ḑi dupa condamnare Ioan Chrys. cedând puterii a fost deportat. Inimicii lui au triumfat; dar nemulţămirea poporului crescea; şi întêmplându-se în nóptea urmatóriă un cutremur de pământ la rugarea împerătesei fù rechiămat acasă de împĕratul Arcadie; ér duşmanii lui trebuirà sĕ fugă din Constantinopol, ca sĕ scape de furia poporului.

Rentors acasă a fost primit de popor cu mare însufleţire şi cu adevĕrată pompă.

Într aceea ura Eudoxiei faţă de Chrysostom isbucni de nou, mai cu séma din motivul, cà acesta combătea după amvon lăcomia, de carea era atât de mult cuprinsă împĕratésa Eudoxia; şi Chrysostom fù condamnat de împĕratul de nou la exiliu în anul 404, unde înfrânt de strapaţele exiliului, muri la anul 407, rostind în césul morţii cuvintele: „mărire ţie Dómne pentru tóte câte ai făcut mie.“

După mórte cunósce lumea adevĕrata lui valóre, şi osemintele lui sub împĕratul Teodosiu la anul 438 fură aduse la Constantinopol, şi fură depuse în biserică sfinţilor apostoli din Constantinopol.

Astfeliu s'a terminat viéţa acestui om, carele în tot decursul vieţii sale s'a facut pre sine organ în serviţiul voinţei lui Dumneḑĕu ca om, ca preot şi ca Archiereu, şi prin acésta a devenit model de om, preot şi Archiereu pentru tóte timpurile.

Voind a caracterisa viéţa şi activitatea literară şi pastorală a sfântului Ioan Chrysostom, constatăm, ca dênsul pre terenul oratoriei bisericesci îmbină puterea darului preoţiei cu un studiu profund în formă. El nu este un orator teoretic, ci are în vedere în tóte cuvêntările sale trebuinţele practice şi imprejurările vieţii poporului, căruia predică, şi în acelaşi timp nu învéţă poporul numai prin cuvênt, ci şi prin esemplu, prin viéţa sa adevĕrat crestinéscă şi de model.

Dênsul se esprimă în acéstă privinţă în următoriul mod:

„Mai mult decât prin cuvinte sĕ îngrijim a birui pre pagâni prin ţinuta nóstră. Acesta este cel mai nimerit mod de a lupta. Acésta este dovédă nerĕsturnabilă, dovéda prin fapte. Înzadar vom filosofa prin cuvinte, pentru că dacă noi (crestinii) nu ne vom areta mai buni, decât păgânii prin viéţă nóstra, nu vom câştiga nimic. Păgânii nu se uită la cuvintele nóstre, ci esaminézĕ numai faptele nóstre. Deci urmézĕ mai ântâi tu cuvintelor şi doctrinelor, pre cari le propagi, şi apoi cere, cá se-te urmeze şi alţii. Pentru convertirea unui păgân la crestinism nu influinţézĕ atât de mult învierea unui om din morţi, ca o viéţă înţeléptă crestinéscă.“

Consciu acestei doctrine Chrysostom nu numai prin cuvêntările şi scrierile sale, ci mai cu sémă prin viéţa sa morală este, şi rĕmâne o lumină pentru desvoltarea şi viitoriul crestinismului.

Idealul de viéţă şi preoţiă al sfântului Ioan Chrysostom este apostolul Pavel. După modelul acestuia şi-a însuşit dênsul stĕpânia asupra vieţii sale morale.

A fost sgomotos timpul, în care dênsul a trait. A fost esilat, şi a murit în esiliu, pentru că intriga lumii de atunci representată prin Eudoxia şi Episcopul Alexandriei Teofil nu pot suferi virtuţile mari ale lui Chrysostom; dar biruinţa a fost a dênsului, pentru că a rĕmas credincios programei sale: că crestinismul, şi numai virtuţile crestine sunt chiămate a conduce popórele pre tóte terenele vieţii.

Predică despre rugăciune.

„Paziţi-ve, priveghiaţi şi vĕ rugaţi, că nu sciţi când va veni acel timp.“ Marcu. 13—33.

Iubiţilor creştini! Priveghiarea şi rugăciunea sunt mijlócele, prin cari fie care creştin póte sĕ dobêndéscă mângăerea sufletului; dar şi spre a se feri de relele cari nepăcinuesc într'una sufletele ómenilor.

Când i-se apropià Mântuitoriului nostru Isus Christos sfêrşitul acestei vieţi trecătóre, în gradina Getsimanei, se rugá părintelui ceresc şi aflând pe învĕţăcei dormind le dise: „Păziţi-vĕ, priveghiaţi şi vĕ rugaţi, că nu sciţi când va veni acel timp“ ca şi când le ar fi dis, priveghiaţi şi ve rugaţi căci acum sunt sufletele vóstre puse la ispită, — privighiaţi căci este de lipsă ca în nenorocirea ce se apropie, sĕ fiţi gata ca se nu vĕ lăpĕdaţi de mine; càci în nenorocire se cere un suflet tare ca pétra de munte; rugaţi-ve cá prin rugăciune sĕ vi-se umple inima de mângăere şi sufletul de putere.

Ah iubiţilor! câte sunt lipsele şi neajunsurile şi suferinţele nóstre. — Ce bine ar fi daca şi acuma ar fi M. Chr. aici pe pământ, căci în necasurile nóstre am alerga la dênsul şi am cere ajutoriul sĕu şi el nu ne ar lăsa ne mângăeţi.

Dar de şi nu e cu noi aici pre pământ petrecând, óre sĕ fie aşa de înalt tronul sĕu, încât sĕ nu putem străbate până la Dênsul? Sĕ fie óre locuinţa Sa aşa de îndepărtată, incât sĕ nu ne putem apropié de dênsa? Avem însĕ şi astădi un mijloc Iubiţi ascultatori, prin care putem sĕ ajungem la Dênsul, sĕ-i descoperim lipsele şi dorinţele nóstre, şi acest mijloc este rugăciunea.

Iertaţi-mi Iubiţi ascultatori a vĕ atrage atenţiunea asupra acestei materii, arătându-ve cum are sĕ se facă rugăciunea. Vĕ rog fiţi cu luare aminte.

—

Când voesce creştinul a se ruga, a se înfaţişá înaintea tronului dumnedeesc spre a vorbi cu creatoriul lumei, sĕ o facă acésta cu inimă pocăită şi curată de tot felul de pĕcate. Căci rugăciunea ce purcede din inimă curată străbate cu repejunea fulgerului inalţimea ceriului; ér a pĕcătosului nu sĕ inalţă la tronul ceresc, căci scris este: „pre pĕcătoşi nu-i ascultă Dumnedĕu, ci de sĕ inchină cineva lui Dumnedĕu din inimă curată, face voia lui, şi pe acela 'lu ascultă Dumnedĕu. (Ioan 9—31).

Plugariul dacă voesce ca sĕmênţa sĕ-i aducă la an fructe bune, mai nainte de a o arunca curaţesce pământul de spini şi polomindă. Aşa şi crestinul, numai atunci póte avé speranţa că va gusta din fructele rugăciunei, dacă 'si va curăţi inima sa de spinii pĕcatelor.

Drept aceea Iubiţi ascultători, părăsiţi pĕcatul, curăţiţi-vĕ inimele vóstre prin lacrimi de pocăinţă, şi cu inimile curate vĕ rugaţi şi apoi cererile vóstre, cari vor fi făcute cu inimă curata, vor fi ascultate de Dumnedĕu, căci dice Domnul „De veţi rĕmâné intru mine, şi cuvintele mele vor rĕmâné intru voi şi ori ce veţi cere, vi-sĕ va da voue. (Ioan 15—17).

Mai departe trebue sĕ ne rugăm cu atenţiune, sub ce se înţelege: când ne rugăm sĕ nu sĕ misce numai buzele, ér inima nóstra sĕ fie departe de aceea ce rostesc buzele; ci trebue în momentul acela sĕ departăm dela noi tóte grijile lumesci, cari ar împedecá rugăciunea nóstră de a sĕ înălţa la tronul lui Dumnedĕu.

Sĕ ne rugăm cu umilinţă cătră Tatăl ceresc în deplină cunoscinţă a nedemnităţii nóstre, căci daca noi nu ne vom ruga cu umilinţă, Dumnedĕu ne va respinge cererea, precum dice Iacob 4—6. „Domnul stă contra celor mândri, ér celor umiliţi le dă dar.“ Umilinţa nóstră sĕ fie inpreunată cu încrederea deplină în bunătatea lui Dumnedĕu.

Drept aceea Iubiţilor creştini, nu este de ajuns ca în vremea când ve rugaţi sĕ ve puneţi numai mânile la olaltă, sĕ vĕ bateţi peptul vostru, sĕ îngenunchiaţi şi sĕ ridicaţi ochii vostri cătră ceriu; ci precum vĕ întruniţi mânile aşa sĕ vĕ întruniţi şi inima şi buzele şi sĕ simţiţi, că staţi înaintea lui Dumnedĕu.

Aveţi dar deplină încredere fiiéscă în ajutoriul lui Dumnedĕu, căci dacă el impărtăşesce atâtea daruri şi celora, cari nu strigă cătră dênsul, cum ar puté sĕ nu vĕ asculte pe voi, care-'l rugaţi cu încredere deplină.

Din increderea fiéscă în bunătatea lui Dumnedĕu urméză o altă insuşire a rugăciuni, adeca: statornicia, adeca noi sĕ nu desnădăjduim daca vedem, că rugaciunea nu a adus dintr'o dată rod; ci trebue sĕ continuăm şi mai departe tot cu acelaşi zĕl şi insufleţire. Pentru că plugariul un an de dile trebue sĕ aştepte până va culege fructele ostănelelor sale, astfeliu şi fructul rugăciunei nóstre adese-ori îl gustăm numai după o aşteptare indelungată şi statornică.

Ca rugăciunile nóstre sĕ străbata la ceriu şi sĕ afle bună primire la Domnul indurărilor, e de lipsă mai departe sĕ facem rugăciunea în numele lui Isus Christos fiul lui Dumnedĕu. Căci pĕcatele nóstre intru a tâta ne-au covêrşit, încât nu suntem demni de a ne roga lui Dumnedĕu şi a fi ascultaţi de dênsul, şi mulţimea pĕcatelor ne-ar duce la desnădăjduire, décă nu am avé un mijlocitoriu pre fiiul lui Dumnedĕu Isus Christos, carele ne asigură că ori ce vom cere dela Tatal în numele lui, vom dobândi: „Amin, amin dic vóuĕ, că ori ce veţi cere dela Tatal în numele meu, va da vóue.“ (Ioan 16—23).

Deci cugetaţi Iubiţi ascultători, la exemplul cel măreţ al Mântuitoriului nostru cum se rógă în su-

ferinţele sale, rugaţi-l sĕ reverse în inima vóstră sîmţĕmintele, zelul, iubirea, şi insufleţirea cu carea se rógă el la asemene ocasiuni, căci rugăciunile vóstre numai astfeliu vor fi ascultate, şi cererile înplinite.

Stăruiţi dară la fericirea la carea sunteţi chemaţi, stăruiţi în rugăciune, ca se fie bucuria vóstră deplină. Nu lăsaţi nici o ḑi a trece, de a ve ridica adese-ori pe aripi de rugăciune la tronul părintelui dumneḑĕesc, rugaţi-vĕ în timp de nĕcaz şi ispită, bateţi neincetat la pórta ceréscă, căci atunci veţi împlinì o datorinţă sfântă cătră Dumneḑĕu şi cătră voi înşi-ve ca creştini, şi veţi fi atunci locuinţă plăcută Duhului sfânt. Amin.

Stefan Fĕtu,
parochul Hinchirişului

Productele unor plante biblice.

(Continuare.)

IV. Tămâea.

Precum smirna, aşa şi tămâea a fost şi este fórte însĕmnată în viéţa socială şi bisericéscă a ómenilor,

Tămâea, hebreesce: lebona, λίβανος, olibanum (oleum libani = thuris) a fost cunoscută cu mii de ani înainte de nascerea lui Christos; încă pe timpul când a grăit Creatorul lumei fără margini cu Moise, pe cum adeveresce cartea a II a lui Moise, pag. 85, cap 30, 34. „Şi a ḑîs Domnul cătră Moise, ia ţie mirosuri, şi onih, şi halvan mirositoriu, şi *tămâe* curată, una cât alta se fie.“

Tot asemenea la pag. 85, cartea II. Moise, cap 30, 36. „Şi vei tăié dintru acestea mărunt, şi vei pune în préjma mărturiilor, de unde me voiu arăta ţie acolo, sfânta sfintelor va fi vouĕ *tămâea*“

Prorocul Issmia pag. 442 (cartea II. Esdrei) cap 13, 5. „I-au făcut lui vistierie mare, şi punea acolo mai nainte Manaa (jertfe) şi *tămâe*, şi vasele, şi ḑĕciuéla grâului, şi a vinului, şi a untului de lemn, care era poruncite pentru Leviţi, şi pentru cântăreţi, şi pentru portari, şi pârga preoţilor.

Din citatele mai sus, se vede, că tămâea, s'a folosit din timpurile cele mai vechi. Înainte de deschiderea căliĭ în jurul Africei, neguţĕtorii orientali, caravanii, au adus-o în spatele cămilelor încărcate, ca un articlu însĕmnat, pe pieţele Europei. Acésta o documentéză ruinele hanurilor risipite pe pustiile Asiei-mici şi pe ale Arabiei.

Tămâea s'a întrebuinţat în serviţiile divine pagâne şi în viéţa cântăreţilor — poeţilor — de pe atunci.

Magii dela rĕsărit, au cinstit cu tămâe naşcerea mântuitoriului lumei. Servitorii regilor antici ai Indiei purtau chădelniţe tămâetóre în préjma regilor şi a óspeţilor curţii. Locuitorii Romei vecinice au ars pe rug cadavrele tămâete ale iubiţilor lor, éră Turcii mohamedani au întrebuinţat tămâea la unele ceremonii de ale lor.

Tămâea, înainte de asta cu mii de ani, a fost folosită, ca simbolul supunerei popórelor subjugate şi ca medicină; şi totuşi până în timpurile nóstre, nime n'a sciut rĕspunde pe întrebarea, că óre de unde e tămâea? şi care-i óre ţéra ei? până la începutul vécului nostru, când Colebrooke, a demonstrat, că în munţii Hindostanului încă se află Boswellia thurifera, lumea ştientifică a fost surprinsă, fiind că până atunci a ţînut morţiş, că patria tămâei e India.

După cercetările nóue de astăḑi, arborele de tămâe cresce în Africa ostică, centrală şi în Arabia.

După ce s'a început şi deschis plutirea, navigaţiunea în jurul Africei, tămâea ajungea la noi, pe o cale mijlocită (indirectă), prin comercianţii anglezi, prin Anglia, care are ţĕri şi insule în Asia orientală. Astfel cei mai mulţi credeau, că cea mai bogată ţéră în tămâe e India, de-şi scriitorii antici arată, că arborele de tămâe cresce în partea ostică a Africei şi în partea sudostică a Egiptului. Renumiţii naturalişti şi călĕtori: Kempthorne, Vaughan, Schimper, Hochstetter şi alţii au documentat, cà arborele de tămâe creşce în Africa, începênd dela cap Guardafui, pe litoralul Somali, Abisinia, Dar Fazoglu, de alungul Nilului alb, şi vênĕt. Înainte de asta, cu 35 de ani, renumitul călĕtor al Africei centrale, Kotschy, descrie frumseţa arborilor de tămâe sub cari s'a odihnit d'atâtea ori. Arborii sunt înalţi de 5—6 metri, cu frunḑe aripate, (ca şi ale nucului), prin coróna lor, atârn florile mirositóre, violete (lila), ca şi ale iorgovanului (Syringa vulgaris) nostru. Scórţa trupinei arborelui se despică de voie bună în lamele subţire, apoi atârn ca nişce fâşii de hârtii şi când vêntul le adie, ele trĕmură flusturate şi umple linişcea tainică lin şi cu un dulce şopot.

Fâşiile aceste subţire, ca hârtia şi galbene, indigenii le folosesc ca hârtie şi de pachetat (în comerciu) pentru-aceea s'a şi numit, arborele de tămâe African, Boswellia papyrifera Hochst.

De speciile arborilor africani de tămâe sĕ ţin: Boswellia Frereana Birdw., B. Bhan-Dajiana Birdw., B. neglecta S. Moore etc.

Totuşi patria cea mai vechiă a tămâei tot Arabia sudică rĕmâne, care în vechime s'a numit Saba sau Sava, precum şi documentéză biblia la pag. 609, prorocul Isaia, cap. 60, 6. „Şi vor vení la tine turme de cămile, şi te vor acoperí cămilele Madiamului şi ale Gefarului, toţi din Sava vor vení aducênd aur, şi *tămâe* vor aduce, şi pétră scumpă vor aduce, şi bine vor vesti mântuirea Domnului.“ La pag. 620, prorocul Ieremia cap. 6, 20. „Pentru ce-mi aduceţi *tămâe* dela Sava, şi scorţişóră din pămênt de departe; şi arderile cele de tot ale vóstre nu sunt primite, şi jertfele vóstre nu m'au indulcit pe mine.“

Atât biblia, şi scrietorii sciinţei antice înainte de Isus, cât şi cei după mórtea lui, au afirmat, că în Arabia se află tămâe multă; éră Humboldt şi mai târḑiu

Cartner, medic anglez a documentat, că în patria vechiă a tămâei, în partea sudostică a Arabiei, într'adevĕr se află o specie a arborelui de tămâe, Boswellia Carterii, Birdwood, care se deosebesce de tóte celelalte specii de Boswelii.

V. Bdellium.

În biblie se vorbeşce şi despre mannă, care pe cum ḑice biblia hebraică sémănă fórte mult, cu hebraicul bdolach, βδέλλα séu βδέλλιον, bdellium.

Pe cum e de greu a sci, ce a putut fi manna aceea, căḑută din ceriu, din care s'au hrănit Jidovii în pustie, aprópe tot aşa de greu este a afla însĕmnătatea cuvêntului „bdolach."

La pag. 133 Moise cartea II. cap. 11, 7. aflăm: „Şi *manna* ca sĕmênţa coriandrului era, şi chipul ei, ca chipul cristalului." Prin versul acesta Moise spune, că manna este de forma sĕmênţĕlor plantei coriandru.

Textul „ca chipul cristalului", care ar fi se corespundă textului hebraic, este rĕu tradus, pentrucă în cele mai multe biblii cuvêntul bdolach (în biblia de Şaguna — cristal) este tradus cu bdellium, care însémnă o specie de reşină, şi este fórte natural, că are o faţă ca şi cristalul.

Ce privesce colórea şi gustul mannei, Moise ḑice, la pag. 71, cartea II. cap 16, 31. „Şi au numit fiii lui Israil numele acestea, *manna*, şi era ca sĕmânţa coriandrului albă: éră gustul ei ca azima cu miere."

Adevĕratul înţeles al cuvêntului „bdolach," s'a aflat pe temeiul comparaţiunei limbistice, ca şi „ladanum." Unii dintre botanici, pe basa scrietorilor antici susţin, că rĕşina „bdellium" este productul tufişórei Balsamodendron africanum Arn., care trăiesce în părţile tropice ale Africei, dela litoralul Senegambiei, cruciş preste Africa până la ţĕrmurii ei ostici. Alţi botanici, pe temeiul cercetărilor mai nouĕ, constată positiv, că „bdellium" este productul tufei Balsamodendron Mukul Hooker, care se află în Asia, în Beludşistan şi de alungul ţĕrmurilor inferiori ai rîului Indus. Acésta o afirmă şi Moise, pag. 5, cartea I. cap. 2, 11... „Numele unuia Fison: acesta încunjură tot pămêntul Evilatului, acolo este aur." Iosephus Iustus explică, că rîul Fison este Indus, éră ţéra Evilatului este litoralul rîului. Acest adevĕr întru tóte consună cu mărturisirile lui Plinius şi ale altora scrietori vechi, cari afirmă, că patria rĕşinei „bdellium" este India.

„Bdellium" izvoreşce, se scurge prin scórţa arborelui Balsamodendron Mukul Hooker în bucăţi mari ca nucile. Colórea bdellium-ului este brunetă-deschisă, sau ca céra seină, transparentă, la pipăit aspră. Are un miros ascuţit şi gust usturoiu-amar.

Precum smirna şi tămâea, aşa şi bdellium, în timpurile vechi, s'a folosit ca medicină şi ca o parte însĕmnată în miresmele bine mirositóre. Astăḑi numai însĕmnătate botanică şi biblică mai are.

VI. Balsam-ul.

Dintre miresmele bine-mirositóre, cea mai plăcută şi mai scumpă este balsamul, hebreesce „besam."

Balsamul este un fluid mirositor de colóre gălbue. Tufişóra, care produce balsamul este de mărimea gardului viu (Lycium barbare) al nostru, cu frunḑe ca trifoiul, cu flori mititele albe şi mirositóre. Patria tufei de balsam e Arabia muntósă şi dumbrăvile ţinutului Mecca şi Medina.

În „Cântarea cârtărilor" a împĕratului Solomon, vine vorbă despre balsam pag. 568, cap. 5, 1. „Pogóre-se fraţiorul meu în grădina sa, şi sĕ mânânce din rodul pómelor sale. Întrat-am în grădina mea, cules-am smirna mea cu *mirosurile* mele, mâncat-am pânea mea cu mierea mea, bĕut-am vinul meu cu laptele meu"... etc.

Textul „cules-am smirna mea cu mirosurile*) mele" nu este destul de clar. Se vede, că balsamul s'a tradus simplu cu mirosuri

Mai sunt încă douĕ pasage biblice, în care vine amintire despre „balsam," tot în cartea „Cântarea cântărilor" pag. 568. cap. 5, 13. „Fălcile lui ca *năstrăpile cele de miros*, care slobod mirosuri, buzele lui crini, care pică smirnă plină."

„Năstrăpile cele de miros" însémnă straturi cu balsam.**)

În urmă în „Cântarea cântărilor" pag. 568. cap. 6, 1. „Frăţiorul meu s'a pogorit în gradina sa, la *năstrăpile mirosului*, sĕ pască în grădini, şi se culégă crini."

„Năstrăpile mirosului," au tot aceaşi însĕmnătate, ce o-am amintit la explicarea cap. 5, 13. adecă straturi cu balsam,***) despre cari voiu vorbi mai la vale.

„Balsamul" se produce din tufişóra de balsam, ce cresce în Galaad, de unde şi-a primit şi numele Balsamodendron gileadense Kunth.

Balsamul crud, când se strĕcóră, când asudă prin şcórţa subţire, din crengile fragede ale tufişórei, are colóre surie-mohorîtă şi e bălos, sĕ'ntinde. El se póte culege numai în ḑilele cele mai ferbinţi ale verei, anume aşa, că balsamul înmulţit în vasele plantei 'şi face singur cale,

---

*) În biblia, Illustrirte Pracht Bibel von Professor Dr. Julius Fürst. Leipzig. 1874. la pag. 1585 ḑice: „Ich bin gekommen nach meinem Garten, o meine Schwester, o Braut, habe gepflückt meine Myrrhe sammt meinem Balsam, habe gegessen meinen Seim mit meinem Honig, getrunken meinem Wein mit meiner Milch."

**) Dr. Julius Fürst în opul citat pag. 1586. „Seine Wangen wie würzige Balsambeete, gleich Anhöhen von Würzenfeldern, seine Lippen sind gleich Rosen, träufelnd von fliessender Myrrhe!"

***) Dr. Iulius Fürst, opul citat, pag. 1586. „Mein Geliebter zog nach seinem Gartĕn hinab, zu dem würzigen Balsambeeten, zu weiden in den Gärten und Lilien zu pflücken."

ca se iese la lumină şi acesta e cel mai preţios — sau se culege şi aşa, că risipesc, dĕspóe tufişóra de frunḑe şi apoi sfăşie scórţa cu cuţitul, adecă îl scot cu de asila la ivélă, — acesta e mai eftin. Apoi îl culeg cu degetele în vase de sticlă, cari le ingrópă în pământ, în straturi*) şi când arşiţa sórelui de preste ḑiuă arde mai ferbinte, le desgrópă şi le pun în faţa sórelui. După ce fluidul s'a limpeḑit şi apa séu pământul,*) care conţine fluidul s'a alinat pe fundul vasului, atunci încet şi cu băgare de sémă culeg balsamul de pe de asupra apei.

Acesta este balsamul de Mecca, de şi numirea asta nu e potrivită, fiindcă în ţinutul oraşului Mecca nu se produce.

Tufa, care produce balsamul scump şi adevĕrat trăeşce numai în valea Ierichonului şi în apropierea acesteia, în Galaad.

Valea Ierichonului zace în o departare mică de Marea-mórtă, cu 100—150 de metri mai jos, decât suprafaţa Mărei-mediterane, ca un ostrov scutit de vênturi aspre şi incălḑit de raḑa sórelui de amĕḑi. Posiţia ei geografică, atât de plăcută, dă viéţă palmilor, roselor şi tufei de balsam, care pe vremea înflorirei, la adierea uşóră a bórei, umplu valea de dulce şi tainic miros desfătător.

Cumcă balsamul se produce numai în Ierichon şi Galaad, acésta ni-o mărturisesce cartea prorocului Ieremia, pag. 622. cap. 8, 22. „Şi au nu este rĕşină**) în Galaad; au doftor nu este acolo; pentru-ce nu s'au suit vindecarea fetei poporului meu.“ Éră la pagina 652, cap. 46, 11. „Sue-te în Galaad, şi ia rĕşină feciórei fetei Egiptului, indĕşert s'au înmulţit vindecările tale, folos nu este ţie.“

În aceste citate se plânge prorocul, că nu mai este leac pentru vindecarea bólelor şi stricăciunei inmorale ale poporului jidovesc, decât numai în balsamul din Galaad, ba póte nici în acela.

Balsamul a fost tot-deuna cel mai plăcut odor în lume, şi fiindcă se produce fórte puţin, tot odată e şi cel mai scump între parfumuri. Câţiva stropi, chiar şi în Arabia s'a plătit şi sĕ plătesc cu bani grei.

Mihaiu Pêrvu.

(Va urma.)

*) Straturile cu balsam, se numesc în biblie năstrăpile mirosului, veḑi citatul din cântarea cântărilor, cap. 5. v. 13 şi cap 6 v. 1.

*) Balsamul, care picură din crenguţe pe pământ, îl strîng cu pământ cu tot şi apoi îl pun în sticle şi tórnă apă pe el.

**) Rĕşina, tradus din grecescul ρητίνη, corĕspunde înţĕlesului cuvêntului hebraic „ţeri“ s'au „ţori,“ precum şi siriacului şi caldaicului „ţara.“ Cuvintele aceste străine însémnă: scurge, asudă, crépă (mîzga, sucul unei plante). Aşa se pot traduce cu cuvintele: rĕşină, balsam, suc, mîzgă. În citatele de mai sus, se póte traduce potrivit cu cuvêntul, balsam.

DIVERSE.

* ***Centenariul teologiei sêrbesci din Carlovĕţ.*** Aflăm din foile sêrbesci, că teologia ortodoxă sêrbéscă din Carlovĕţ cu 1 Februarie v. c. a intrat în anul 100 al existenţei sale. Din incidentul acestei ḑile în catedral Carlovĕţului s'a sĕvêrşit sfânta Liturgie, la care a pontificat I. P. S. S. patriarchul Georgie Brancovici asistat de toţi preoţii şi călugĕrii din gremiu, ér după sfânta Liturgie s'a ţinut şi un parastas pentru odichna tuturor profesorilor reposţi ai teologiei. Tot din acest incident s'a născut ideia, de a se ridica în Carlovĕţ un monument metropolitului Stefan Stratimirovici, fundatorelui teologiei, al alumneului şi al residenţei metropolitane sêrbesci. S'au luat mĕsuri ca acest centenariu al scólelor sêrbesci, adecă al teologiei, al gimnasiului şi al alumneului, sĕ se serbeze cu mai multă demnitate. În scopul acesta I. P. S. patriarchul a oferit 1000 fl. ca spese pentru serbările ce se vor face în curênd la Carlovĕţ. S'a ales şi un comitet, care va arangia serbările şi va emite un apel cătră tótă suflarea sêrbéscă, carea va avè se realiseze ideia ridicărei unui măreţ monument marelui archiereu Stefan Stratimirovici, fondatorelui teologiei din Carlovĕţ şi al şcólelor medii din Neoplanta.

* ***Catastrofa cutremurului de pământ în Zante.*** Cutremurile de pământ din 7 şi 8 l. c. n. au causat catastrofă teribilă în Zante. Numĕrul ómenilor morţi şi răniţi este enorm. Spitalul s'a dărimat şi a îngropat pe cei mai mulţi bolnavi, ce se aflau în el. Până acum e cunoscut, că preste 300 de ómeni au căḑut jertfă catastrofei. In unele locuri s'a deschis pământul şi a înghiţit tot, ce s'a aflat pe el. Panica şi miseria între locuitori e mare şi afară de aceste a mai erupt şi tifusul din causa fómetei. Acest cutremur, după cum s'a constatat, e cea mai mare nenorocire, ce a venit asupra Greciei. Insula Zante, numită mai înainte grădina Greciei, a rĕmas numai o grămadă de ruine.

Dintre opurile apărute în tipografia diecesană rom. greco-orientală din ARAD,

se pot procura următórele:

Istoria pedagogiei de *Dr. Petru Pipoş*, prof. Preţul 2 fl.

Conferinţe publice, editura Asociaţiunei naţionale Aradane. 1892. Preţul 80 cr.

Lecţiuni din Gramatica limbei române, pentru şcóle poporali, de *Ioan Ilica*, învĕţător. Preţul 25 cr.

Colinḑi si Cântece poporali culese de *T. Daul*, inv. Preţ. 25 cr.

Metodica scólei poporale de *Dr. Petru Pipoş*, profesor. — II. Partea speţială. — Preţul 1 fl.

Didactica pentru elevii institutelor pedagogice, de *Dr. Petru Pipoş*, profesor. — Ediţiunea a dóua — Preţul 70 cr.

Curs practic despre **cultivarea pomilor şi a frăgarilor,** lucrat după a lui Paul Gönczi, pentru învĕţători şi privaţi de *Ioan Pop Reteganul*, învĕţător. — Preţul 30 cr.

Eticheta — studiu social, de *Iosif Ioan Ardelean*, paroch rom. gr. or. — Preţul 60 cr. v. a.

Cuvêntări bisericesci si funebrali de *Iosif Ioan Ardelean*, paroch român gr.-or. — Preţul 1 fl. v. a.

Fabulele lui D. Cichindeal, de *Ioan Russu*, fost paroch al Aradului. Preţul 1 fl.

Compendiu de Geografiă Universală, pentru şcólele medie şi preparandiale de *Teodor Ceontea*, profesor (ediţiunea a II-a. cu figuri originali intercalate în tecst). Preţul 1 fl. 50 cr.

Aritmetica generală şi speţială. Manual didactic elaborat în usul preparandielor (şcólelor comerciali şi medie, cum şi a tuturoru privaţilor) de *Teodor Ceontea*, prof. Preţul 1 fl. 50 cr.

Detorinţe şi direpturi, de *Dr. Giorgiu Popa*, Preţul 40 cr.

Florile Inimei, „Poesii" de *Isaia B. Bosco*. Ediţiunea tipografiei române a diecesei Aradului. Preţul 80 cr.

Istoria Naturală, pentru şcólele elementarie de *Dr. Paul Vasiciu*. Preţul 45 cr.

Compendiu de Pedagogie, de *Dr. Lazar Petroviciu*. Preţul 1 fl. 50 cr.

Despre legume, plântarea şi creşcerea lor de *Nicolau Avram*, învĕţător în Totvaradia. Preţul 60 cr.

Istoria biblică, adeca testamentul vechiu şi nou. Pentru şcóle poporane. Ediţiunea III. de *Dr. G. Popa*. Preţul 10 cr.

Legea despre **„pensionarea învĕţătorilor"** tradusă şi esplicată de *Blasiu Codrean*, învĕţătoriu. Preţul 1 fl. 05 cr.

Dela 10 exemplarie deodată comandate şi solvite se dă unul (1) rabat, din ori care op, şi expedate franco prin postă. — Iar câte 1 exemplar singuratic comandat, rogăm a se adauge încă 5 cr. pentru expediţie (franco.)

Concurse.

Pentru deplinirea staţiunei învĕţătoresci dela şcóla a 2-a gr. or. română din comuna **Şicula**, devenită vacantă prin pensionarea veteranului învĕţătoriu Ioan Balint, — înspectoratul Boroşineului diecesa Arad — se escrie concurs cu terminul de alegere pe ḑiua de **7 Martie st. v.**

Emolumintele acestei staţiuni sunt: 1) Salariu în bani gata 300 fl. 2) 10 fl. pentru conferinţă, 3) 40 fl. pentru cuartir. 4) 1 juger de pămênt 5) 8 stângeni de lemne din care are a-se incălŭi şi şcóla.

Doritorii de a recurge sunt poftiţi în terminul sus indicat a-şi trimite petiţiunile la adresa Pré On. Domn protopresbiter Ioan Cornea în Borosjenő, cotul Arad instruite pe lângă prescrisele legei, avênd a se presenta la sf. Biserică spre a-şi areta desteritatea în cântările bisnricesci.

Din şedinţa comitetului parochial gr. or. ţinută în Şicula la 1 Februarie 1893.

Florian Monţa, *m. p.* preş. com. par. — *Georgiu Crucean*, *m. p.* not. com. par.

Cu scirea mea: IOAN CORNEA, m. p. inspec. şcol.

—□—

Pre basa şi sub condiţiunile înaltului decis consistorial dto 17/29 Dec. 1892. Nr. 5593 pentru capelania temporală pre lângă veteranul preot Iosif Suciu din **Lipova**, prin acésta se escrie concurs cu termin de **30 de ḑile dela prima publicare.**

Emolumintele împreunate cu parochia veteranului preot Iosif Suciu sunt:

1. Una sesiune parochială cu un venit mediu anual de 250 fl.
2. Birul preoţesc computat anual la an cu 160 fl. v. a.
3. Venitele stolare computate la an cu 300 fl. v. a.

Aceste venite computate în calcul mediu dau un venit anual aproximativ 710 fl. v. a.

Din aceste venite alegendul capelan va folosi; pre cât timp va fi în viaţă veteranul preot Iosif Suciu una sesiune întrégă de pămênt, conform decisului Ven. Consistoriu mai sus numit, ér din venitele birali şi stolari una a 3-a parte şi respective birul şi stolele dela acei parochiani, cari s'au adnexat la parochia preotului Suciu, prin reducerea parochiei reposatului preot Christofor Ginchiciu.

Capelanul alegând, avênd purtari bune, după încetarea din viaţă a veteranului preot Iosif Suciu va urma ca paroch în parochia actuală a preotului Suciu.

Recurenţii la acésta capelanie sunt avisaţi: recursele lor instruite conform dispusetiunilor stat. org. şi regulamêntului pentru parochii de cl. II., adresate comitetului parochial, a-le subscerne subscrisului protopresbiter Voicu Hamsea în Lipova (B.-Lippa) până la terminul sus indicat, avênd a-se presenta în vre-o Duminecă s'au serbătóre în s-ta Biserică din Lipova spre a-şi areta desteritatea în cele rituale şi respective în predicare.

Se notéză ca recurenţii cu cualificaţiune de cl. I-a vor fi preferiţi.

Lipova 21 Ianuariu 1893.

Comitetul parochial.

În conţelegere cu mine: VOICU HAMSEA, m. p. protopresbiter.

—□—

În nex cu Înalta resoluţiune consistorială dto 13/25. Novembre 1892. Nr. 4715. — pentru deplinirea parochiei vacante din comuna Batta — protopresbiteratul Lipovei, — se escrie concurs cu terminul **de 30 de ḑile dela prima publicare.**

Emolumentele anuali împreunate cu acésta parochiă sunt:

Una sesuine parochială şi celelalte venite stolari şi birali usnate, cari tóte, computate în bani dau un venit anual aproximativ de 600 fl. v. a.

Recurenţii sunt avisaţi, ca recursele lor instruite conform recerinţelor legali pentru parochiele de cl. II. şi adresate comitetului parochial din Batta; se le subscérnă subscrisului protopresbiter în B.-Lippa, până la terminul de mai sus; precum şi a se presenta în vre-o Duminecă séu serbătóre în S-ta Bîsericĕ din Batta spre a-şi arĕta desteritatea în cele rituale şi în predicare.

Batta. 8/20. Dĕcemvre 1892.

Comitetul parochial

În conţelegere cu mine: VOICU HAMSEA, m. p. protopresbiter.

—□—

Tipariul şi editura tipografiei diecesane din Arad. — Redactor respunḑĕtoriŭ: **Augustin Hamsea.**